

N:o 14.

Af Herr Croneborg: Om tillägg till 5 och 26 § § i Kongl. Förordningen den 21 December 1857, om egors fredande emot skada af annans hemdjur samt om stängselskyldighet.

Den håg som redan länge yppats att egna skogsskötseln mera omtanke i vårt land, och de mångfaldiga bemödanden som i denna väg blifvit gjorda, har visat att dessa bemödanden hindras och motverkas af särskilda nu bestående lagbud, hvilkas undanrödjande vore önskliga för att befordra ett mera verksamt ingripande till förbättring i skötseln af de stora områden i vårt land, som äro hänvisade att uteslutande genom skogsväxt gifva landet skydd, fördelar och inkomster. Tiden tyckes äfven nu vara inne att i detta hänseende vidtaga någon förändring i lagstiftningen, då dels från alla landets kanter, med och utan skäl, höras rop om skogssköfling och deraf härflytande olycka för landet, dels skogsalster stigit så betydligt i värde, att uppmärksamheten ostridigt mera allmänt blifvit riktad på nödvändigheten att genom hushållning och skötsel bevara och för framtiden underhålla det befintliga skogskapitalet.

Då hufvudvilkoret, för skogs framtida bestånd är att ny skog kan uppdragas i den afverkades ställe, så bör ock förnämsta uppmärksamheten riktas på att dylik framtidsskog vinnas nödigt skydd, ty det är icke nog ett en afverkad skogsmark besås eller planteras, eller på annat sätt förses med ny brodd, det unga släktet måste ock omhuldas så att det kan tillväxa och frodas. Ett väsentligt hinder för uppdragande af ny skog har jag funnit uti det nu gällande undantagsstadgandet, att skogsmark, som icke är inhägnad eller genom öfverenskommelse skyddad för bete, är till allmänt mulbete upplåten, då kreatursbetet och kreatursflockars drifvande öfver med skogsplantor bevuxna områden högst väsentlig skada och förringa frukterna af de för skogsåterväxtens befordrande nedlagda arbeten, ja mången gång helt och hållet förstöra hvad som gjorts.

Vid 1867 års riksdag väckte jag uti motion N:o 36 förslag om förändring af 2 mom. 5 § i Kongl. Maj:ts nådiga Förordning om egors fredande emot skada af annans hemdjur och om stängselskyldighet, i samma syfte, som jag nu har, och beder värdsamt få hänvisa till bemälda motion; men då en så genomgripande förändring, som den jag då föreslog, ännu torde möta motstånd från flera andra intressen, och det af mig åsyftade ändamålet, befordrandet af skogens återväxt, torde kunna vinnas med mindre inskränkning i gällande lag, än jag i denna motion afsåg, vill jag,

ehuru önskvärd den 1867 af mig föreslagna förändringen fortfarande synes mig vara, nu inskränka mig till att föreslå en sådan förändring i förberörda Kongl. Förordning, att jordegares bemödande att befordra skogens återväxt, det må ske genom naturlig besåning, sådd eller plantering, må kunna vinna nödigt skydd från att förstöras af betande kreatur, och att verksam påföljd måtte stadgas för öfverträdelser af en sådan föreskrift. Med hänsyn till att Kongl. Förordningen om egors fredande emot skada af annans hemdjur samt om stängselskyldigheten måste vara så generel att den kan gälla för hela landet, och då i de norra provinserna hästuppfödning är en ganska afsevärd näring, och sättet, hvarpå denna der bedrivnes, nemligen att dessa slags kreatur släppas vilda på utmarkerna öfver sommaren, är dock nödigt att undantaga dessa kreatur från det särskilda stadgande hvarom jag väcker förslag, då denna näring annars skulle försvåras, eller i dess närvarande skick omöjliggöras; anseende jag äfven att betandet af dessa, i jemförelsevis mindre antal förekommande kreatur icke utöfvar det menliga inflytande på skogsåterväxten, som det som förorsakas genom betande af de andra i vida större antal förekommande husdjuren.

För befrämjande af det anförda syftet får jag värdsamt föreslå ett nytt 3:dje moment till 5 § af Kongl. Förordningen af den 21 December 1857 om egors fredande mot skada af annans hemdjur samt om stängselskyldighet, af följande lydelse:

Dock må för hemdjur, med undantag af hästkreatur, sådant gemensamt mulbete *icke* begagnas på med ungskog beväxta, besådda eller planterade skogsområden, hvilka af jordegaren omgärdas med enkel stånggård. bestående af en stång, eller på annat tydligt sätt utmärkas besådda för återväxt. Sådant område må ej längre tid än högst 10 år sålunda undantagas från det gemensamma betet.

Då den skada, som föröfvas derigenom att beteskreatur inkomma på för skogsåterväxt afsedda områden, i de flesta fall torde vara svår att i bestämdt penningvärde uppskatta, men någon bestämd påföljd är nödig för att bringa den föreslagna föreskriften i 5 § af anförda Förordning till efterlefnad, anser jag nödigt att ett bestämdt penningbelopp, såsom särskildt vite, bestämmas för hvarje kreatur, som anträffas inom sålunda fridlyst område, och får derföre föreslå följande nya moment till 26 §:

Egare af kreatur, som upptagits å enligt 5 § särskildt fridlyst skogsområde, vare skyldig såsom skadeersättning betala jordegaren, som det upptagit eller upptaga låtit, 5 R:dr R:mt för hvarje nötkreatur, och 50 öre för hvarje småkreatur.

Om remiss till Lag-Ütskottet anhålles.

W. Croneborg.

Stockholm den 29 Januari 1873.